

ВІДГУК

рецензента, доктора педагогічних наук, професора
завідувачки кафедри менеджменту та інноваційних технологій
соціокультурної діяльності, економіки і маркетингу
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова,
МОН України

Рідей Наталії Михайлівни

на дисертацію **Фещенко Ганни Юріївни** на тему:
**«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ДО СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МЕНЕДЖЕРІВ З ПОЗИТИВНИМ ПСИХОЕМОЦІЙНИМ ІНТЕЛЕКТОМ»**
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки,
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Дисертаційне дослідження актуалізовано необхідністю розбудови базису методології формування позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів соціокультурної діяльності у міждисциплінарних аспектах галузей знань 01 Освіта/Педагогіка, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки та необхідності задоволення соціального замовлення на модернізацію професійної підготовки майбутніх фахівців галузі 02 Культура і мистецтво.

Дисертаційна робота Фещенко Г.Ю. є обґрунтованою і структурованою, складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списків використаних джерел та додатків.

Суперечності, що чітко сформульовано у вступі, визначають актуальність проблеми дослідження; чітко сформульовано мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; вдало підібрано ряд сучасних методів дослідження.

Визначено новизну дисертаційного дослідження, яка відповідає змісту захисних положень, а саме: розроблено, обґрунтовано та експериментально перевірено модель професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом; розроблено, обґрунтовано та визначено зміст і структуру поняття «професійна компетентність соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом», сформульовано в авторському представленні зміст понять дослідження «процес професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом»; розроблено зміст і структуру професійної компетентності соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом для освітніх ступенів Бакалавр та Магістр спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності, галузі знань 02 Культура і мистецтво; розроблено та обґрунтовано комплексну методику оцінювання позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів; комплексний критеріальний апарат метрики встановлення рівнів сформованості професійної компетентності соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом за критеріями

вимірювання – мотиваційний, соціокультурний, технологічний та менеджерський, показниками та рівнями (низький, достатній, високий) та метрики діагностики ознак позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів, а саме – п'яти груп вимірювання відповідних рівнів (парціальності та інтегративності, утвердження, соціальної проєкції та бар'єрності, суб'єктивізму, афективності); удосконалено зміст і структуру діагностики освітніх компонентів – програмних результатів навчання, інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей майбутніх бакалаврів з позитивним емоційним інтелектом з професійною компетентністю соціокультурної діяльності за циклами; комплексну методiku оцінювання позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів; подальшого розвитку набули теоретичні та методичні засади професійної підготовки менеджерів до соціокультурної діяльності зі забезпеченням формування позитивного психоемоційного інтелекту у міждисциплінарних аспектах.

Суттєво, що практично значимим є наукові результати: захисні дисертаційні положення роботи актуалізовано в умовах зростаючих напружень та хаотизації, розвитку педагогічних, методологічних і методичних досліджень поняття та явища соціальної проєкції психомірності – соціальної діяльності, людини та її поведінки, позитивного психоемоційного інтелекту, базуючись на механізмі самоорганізації відповідного типу як основи дисипативних структур, специфіки, механізмів вияву психомірності в особистості; положення дисертації, які було представлено, можуть бути використані науковцями, педагогами, практиками у організації професійної підготовки до соціокультурної діяльності для формування позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності в соціально-турбулентних умовах глобалізації, зростаючих напружень та хаотизації; практично-корисними для організації освітнього процесу у системі неперервної освіти для професійної підготовки освітніх ступенів Бакалавр і Магістр вважаємо розроблену, обґрунтовану та верифіковану модель професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом, комплексної методики та комплексний критеріальний апарат метрики встановлення рівнів сформованості професійної компетентності для забезпечення пролонгованої професійної зайнятості; здобувачкою розроблено та забезпечено тематику у контексті освітніх компонентів професійної підготовки: «Психологія дитяча», «Психологія дитячої творчості» (лекційні, семінарські) – загальної психології, соціальної психології; «Основи наукових досліджень» (семінарські); «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом» (лабораторні) – соціокультурна діяльність, соціокультурна анімація; «Наступність між дошкільною та початковою освітою» (лекційні, семінарські) – громадянська освіта та основи демократії; «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми» (семінарські) – цифрові технології, соціальні комунікації, технологічні основи соціокультурної діяльності, зв'язки з громадськістю у соціальній сфері;

«Дошкільна лінгводидактика» (лабораторні) – українська мова (професійного спрямування), іноземна мова, практика міжкультурного діалогу; «Теорія і методика формування уявлень світобачення Людини і Всесвіту» (практичні) – методика викладання фахових дисциплін, сучасні технології соціокультурного проектування, соціологія культури, соціокультурна діяльність.

Розлого представлено інформацію про впровадження та апробацію результатів дослідження; наукові праці здобувачки відповідають темі педагогічного дослідження.

У першому розділі дисертаційної роботи обґрунтовано теоретичні засади професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом, а саме: теоретичні засади професійної підготовки менеджерів до соціокультурної діяльності, дефінітивний аналіз тезаурусу формування позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів соціокультурної діяльності та здійснено теоретичний аналіз академічного досвіду міждисциплінарного дослідження формування позитивного психоемоційного інтелекту особистості.

У другому розділі обґрунтовано концептуальні та організаційно-методичні засади професійного формування позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів соціокультурної діяльності, а саме: здійснено аксіологічний аналіз сучасних технологій формування психоемоційного інтелекту у здобувачів вищої освіти галузі знань культури та мистецтво, концептуалізація формування позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів соціокультурної діяльності в контексті міждисциплінарних досліджень психомірності та розкрито організаційні і методичні засади формування професійної компетентності до соціокультурної діяльності у менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом.

У третьому розділі обґрунтовано, розроблено та спроектовано модель професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом, розкрито зміст і структура педагогічного експерименту, а також описано експериментальну перевірку моделі професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом.

Дисертаційна робота Фещенко Г.Ю. характеризується самостійністю наукового пошуку та достатнім рівнем теоретичного узагальнення, концептуального, організаційно-методичного обґрунтування та експериментальної достовірності наукових результатів.

Між тим, дисертаційна робота Фещенко Г. Ю. не позбавлена можливостей її удосконалення, з приводу яких виникають наступні побажання:

1. У розділі 1 «Теоретичні засади професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом» у підрозділах 1.1 – 1.2 на достатньо високому рівні наукової аргументації розкрито предметне поле дослідження зі обґрунтуванням психолого-педагогічної складової цільового контенту мети дослідження, а у

підрозділі 1.3 «Теоретичний аналіз академічного досвіду міждисциплінарного дослідження формування позитивного психоемоційного інтелекту особистості» на с.49 здійснено авторську спробу виведення дефініції «позитивний психоемоційний інтелект», що вважаємо здобутком наукового дослідження, проте здобувачці варто більш переконливо демонструвати власну наукову позицію у оприлюднених наукових працях та при виведенні зведень у вигляді висновків.

2. У розділі 2 «Концептуальні та організаційно-методичні засади професійного формування позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів соціокультурної діяльності», підрозділі 2.2 «Концептуалізація формування позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів соціокультурної діяльності в контексті міждисциплінарних досліджень соціальної проєкції психомірності» дещо претензійно представлено обґрунтування засад, проте у підрозділі 2.3 «Організаційні і методичні засади формування професійної компетентності соціокультурної діяльності у менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом» вдало обґрунтовано елементи удосконалення комплексної методики оцінювання позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів та метрики діагностики ознак позитивного психоемоційного інтелекту у менеджерів, а саме – п'яти груп критеріїв (парціальності та інтегративності, утвердження, соціальної проєкції та бар'єрності, суб'єктивізму, афективності) вимірювання відповідних рівнів. Хоча, з точки зору систематизації та класифікації, варто було б п'ять груп критеріїв вимірювання відповідних рівнів оформити у матриці вище зазначених критеріїв за класифікаційними ознаками, що сприяло би розкриттю концептуалізації ідей міждисциплінарного дисертаційного дослідження у галузях педагогіки, психології, культури і мистецтво.

3. У розділі 3 «Обґрунтування, розроблення та проєктування моделі професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом» у підрозділі 3.1. «Проєктування моделі професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом», окрім раціонально спроектованої моделі та коректно презентованих комплексної методики та комплексного критеріального апарату оцінювання, наведено елементи удосконалення змісту і структури діагностики освітніх компонентів – програмних результатів навчання, інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей майбутніх бакалаврів з позитивним емоційним інтелектом з професійною компетентністю соціокультурної діяльності за циклами підготовки, що претендує на подання пропозицій щодо удосконалення стандартів вищої освіти. Проте не аргументовано специфіку змісту освітніх компонентів професійної підготовки до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом у закладах експериментальної площадки дослідження.

4. Нетрадиційно презентовано поетапність експериментальних досліджень у другому і третьому розділі, доцільно було б обґрунтування об'єкту та предмету дослідження винести в другий розділ, а усі

експериментальні дослідження об'єднати у третьому, хоча komponування розділів дисертації здобувачкою не позбавлено логіки викладу в умовах реалізації міждисциплінарного дослідження.

Висловлені зауваження та побажання спрямовано на удосконалення дисертаційного дослідження та не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Аналіз дисертації дає підстави для висновку про те, що доробок Фещенко Г.Ю. «Професійна підготовка до соціокультурної діяльності менеджерів з позитивним психоемоційним інтелектом» є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011– Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор
завідувачка кафедри менеджменту
та інноваційних технологій
соціокультурної діяльності,
економіки і маркетингу,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

